

Aprobat

Svetlana POCIUMBAN
Director

Norme de expertizare a bunurilor de importanță tehnică/mijloace de transport/autovehicule de colecție

I. Categoriile și aplicații

1. Prezentele Norme sunt elaborate în corespundere cu art. 22 alin. 4¹ din Legea nr. 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil, pct. 7, subpct. 2) lit. b) din Anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 470/2023 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil, Hotărârii Guvernului 840/2024 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la inspecția tehnică periodică a vehiculelor rutiere și modificarea unor hotărâri ale Guvernului.

2. Normele stabilesc procedurile de expertizare a mijloacelor de transport (automobile, motociclete etc.) în vederea stabilirii criteriilor și cerințelor aplicabile procedurii de expertizare a autovehiculelor cu vechime mai mare de 30 de ani.

3. Prezentele norme se aplică persoanelor fizice sau juridice care solicită expertizarea bunurilor de importanță tehnică/mijloace de transport/autovehicule de colecție, experților acreditați în domeniu;

4. Prezentele norme nu se răsfrâng asupra tuning-urilor și automobilelor replicate.

II. Principiile de expertizare a bunurilor de importanță tehnică/mijloace de transport/autovehicule de colecție

5. Expertizarea bunurilor de importanță tehnică, a mijloacelor de transport și a autovehiculelor de colecție se realizează în baza următoarelor principii fundamentale:

5.1 Principiul obiectivității și imparțialității - procesul de expertizare se efectuează în mod independent, fără influențe externe, interese personale sau presiuni din partea solicitantului ori a altor terți. Concluziile expertului trebuie să fie bazate exclusiv pe date verificabile, observații tehnice și documente relevante, asigurând un tratament egal pentru toate bunurile supuse expertizării.

5.2 Principiul profesionalismului și competenței - expertizarea se realizează de către specialiști calificați, cu pregătire și experiență în domeniul tehnic, istoric sau specific categoriei de bun analizat. Aplicarea metodologiilor recunoscute și actualizate constituie o condiție esențială pentru asigurarea calității și credibilității procesului de expertiză.

5.3 Principiul autenticității și integrității - evaluarea bunurilor se axează pe identificarea și conservarea elementelor originale, urmărindu-se stabilirea gradului de autenticitate și a integrității structurale și funcționale. Orice intervenții, restaurări sau modificări sunt analizate în raport cu specificațiile originale și impactul acestora asupra valorii bunului.

5.4 Principiul transparenței și trasabilității - procesul de expertizare trebuie să fie documentat în mod complet și clar, astfel încât fiecare etapă să poată fi urmărită și verificată ulterior. Metodele utilizate, constatările și concluziile trebuie reflectate explicit în raportul de expertiză, asigurând transparența decizională.

5.5 Principiul fundamentării științifice și tehnice - expertizarea se bazează pe metode, standarde și practici recunoscute în domeniul tehnic și științific. Evaluările trebuie susținute de

argumente tehnice solide, inclusiv prin utilizarea documentației de specialitate, a standardelor industriale și a datelor istorice relevante.

5.6 Principiul proporționalității și relevanței - gradul de detaliere a expertizării trebuie să fie proporțional cu importanța și complexitatea bunului analizat. Evaluarea trebuie să se concentreze pe aspectele relevante pentru stabilirea valorii tehnice, istorice și patrimoniale, evitând elementele nerelevante.

5.7 Principiul conservării patrimoniului tehnic - în cazul bunurilor cu valoare istorică sau de colecție, expertizarea trebuie să contribuie la protejarea și conservarea acestora, inclusiv prin formularea de recomandări privind întreținerea, restaurarea și utilizarea adecvată, după caz.

5.8 Principiul legalității - întregul proces de expertizare se desfășoară în conformitate cu cadrul normativ de reglementare și după caz, cu standardele și bunele practici internaționale. Concluziile expertizei trebuie să fie compatibile cu cerințele legale aplicabile în domeniu.

5.9 Principiul responsabilității - expertul poartă răspundere profesională pentru corectitudinea și temeinicia concluziilor formulate. Raportul de expertiză trebuie să reflecte în mod fidel situația reală a bunului și să evite orice interpretări eronate sau nejustificate.

III. Procedura de expertizare a bunurilor de importanță tehnică/mijloace de transport/autovehicule de colecție

6. Expertizarea bunurilor cu semnificație tehnică/mijloace de transport/autovehicule de colecție are loc în conformitate cu prezentele norme, în corespundere cu standardele internaționale în domeniu recomandate de către Federația Mondială a Automobilelor de Epocă (în continuare FIVA).

7. Expertizarea bunurilor cu semnificație tehnică/mijloace de transport/autovehicule de colecție se efectuează de experți acreditați de către Ministerul Culturii, finalizată prin întocmirea unui Raportul de expertiză.

8. Posesorul bunului are dreptul incontestabil de a solicita Expertizarea automobilului conform prezentelor norme.

9. Expertizarea bunurilor cu semnificație tehnică/mijloace de transport/autovehicul de colecție este inițiată la cererea posesorului, depusă pe numele experților acreditați de către Ministerul Culturii, conform modelului din Anexa 1 la prezentele Norme.

10. Cererea va fi însoțită de următoarele acte: lista de verificare cu descrierea parametrilor de bază ai bunului expertizat, conform modelului din Anexa 2; 2 imagini color ale bunului; documentul care atestă dreptul de proprietate asupra bunului; carnetul de deservire tehnică și alte acte ce permit determinarea modului de păstrare și conservare a mijlocului de transport, procesele de restaurare cu indicarea atelierelor specializate; imagini sau acte care ar confirma valoarea memorială a bunului; acte ce demonstrează participarea acestuia la expoziții; alte acte care ar putea confirma calitatea excepțională a mijlocului de transport.

11. Expertizarea se efectuează în termen de 30 zile din data înregistrării cererii. În cazul în care sunt solicitate acte suplimentare, termenul se calculează din data depunerii ultimului document.

12. Expertizarea prescrie caracteristicile tehnice, se efectuează în baza actelor prezentate, fără examinarea fizică a automobilului.

13. Urmare examinării, expertul întocmește un Raport de expertiză, conform modelului din Anexa 3 la prezentele Norme.

14. În temeiul Raportului de expertiză care atestă calitatea de autovehicul de colecție de interes istoric, solicitantul depune o cerere la Serviciul de Evidență și Circulație a Bunurilor Culturale Mobile (în continuare SECBCM), conform Anexei 4 la prezentele Norme, pentru emiterea Notificării către Serviciul Vamal al Republicii Moldova, prin care se confirmă statutul bunurilor de importanță tehnică/mijloace de transport/autovehicule de colecție, expus în Raportul de expertiză.

15. SECBCM examinează cererea solicitantului la prezentarea actului de identitate și Raportului de expertiză valabil timp de 3 luni din data emiterii.

16. Notificarea este valabilă în termen de 3 luni din data emiterii.

17. Responsabilitatea pentru veridicitatea actelor depuse spre examinare revine în totalitate solicitantului.

18. Expertul este în drept să solicite acte sau informații suplimentare pentru efectuarea expertizei. Acestea vor fi solicitate în scris de la beneficiar nu mai târziu de 14 zile din momentul înregistrării cererii. Beneficiarul urmează să prezinte actele necesare nu mai târziu de 14 zile din data indicată în solicitarea experților.

19. În cazurile de o dificultate mai mare la întocmirea raportului de expertiză, expertul poate apela, cu acordul solicitantului, la alte instituții specializate - uzine producătoare, cluburi auto din alte state, comisia Tehnică FIVA și alte surse. Cheltuielile pentru obținerea informației suplimentare se suportă de beneficiar.

20. Cheltuielile pentru efectuarea raportului de expertiză sunt acoperite de către solicitant.

21. În cazul în care solicitantul nu este de acord cu concluziile expertizei și solicită efectuarea unei noi expertize de către un alt expert acreditat, acesta are dreptul de a iniția o nouă procedură, cu suportarea integrală a costurilor aferente, fără ca cheltuielile pentru expertiza inițială să fie restituite sau compensate.

IV. Criterii de expertizare ale bunurilor de importanță tehnică/mijloace de transport/autovehicule de colecție

22. Criteriile de expertizare reprezintă standardele utilizate pentru evaluarea semnificației și importanței bunurilor culturale mobile – bunurilor de importanță tehnică/mijloace de transport/autovehicule de colecție – prin care se stabilește semnificația lor istorică sau documentară, științifică, tehnică ori culturală, în vederea determinării valorii speciale sau excepționale și sunt următoarele:

- a) **vechimea** – este criteriul în baza căruia se determină perioada în care mijlocul de transport a fost produs. Pentru a fi expertizat în categoria *vehicul de interes istoric*, producerea industrială a acestuia încetase cu 30 de ani în urmă, până la momentul expertizei. Vechimea se determină în baza: actelor de însoțire a uzinei producătoare, carnetului de deservire tehnică, a oricăror altor acte care pot confirma data de producere a mijlocului de transport.
- b) **autenticitatea** – este criteriul în baza căruia se determină dacă piesele mijlocului de transport sunt autentice și nu au fost înlocuite în timp de piese produse în perioada ulterioară producerii acestuia la o altă uzină decât uzina producătoare.
- c) **valoarea istorică** - criteriul în baza căruia se analizează dacă bunul cultural a participat la evenimente istorice, culturale etc. Argumentele pot fi prezentate sub formă de documente, fotografii, chitanțe de plată a taxelor rutiere și reparațiilor, orice alte documente catalogate, premii pentru participarea la expoziții, inventare muzeale, evaluări realizate de către specialiști recunoscuți.
- d) **valoarea memorială** – criteriul în baza căruia se examinează dacă bunul cultural a aparținut unei personalități de vază a istoriei și culturii naționale sau internaționale, ori constituie o mărturie directă și semnificativă privind viața și activitatea acestei personalități. Argumentele pot fi prezentate sub formă de documente, fotografii, mărturii din presa națională sau internațională etc.
- e) **starea de conservare** – criteriul în baza căruia se analizează nivelul de conservare și integritatea caracteristicilor inițiale (vehiculul este bine întreținut și menținut în starea sa

inițială și nu a suferit nici o modificare substanțială a caracteristicilor tehnice ale componentelor sale principale).

- f) **raritatea** – criteriul, în baza căruia se examinează dacă automobilul face parte dintr-un număr restrâns de obiecte de același tip, sau unei serii identice de automobile de aceeași tipologie, dar mai puțin de 100.000 de unități, tipul său specific nu se mai află în fabricație, precum și determinarea prezenței cantitative a automobilelor de acest tip pe teritoriul Republicii Moldova.

23. Bunul cultural mobil este considerat vehicul de colecție, dacă punctajul valoric acumulat este egal cu sau mai mare de 200 puncte, cu acordarea acestora după cum urmează:

Domeniul în care se încadrează bunul cultural conform prevederilor Legii nr. 280 din 27 decembrie 2011	Punctaj valoric maxim acordat în baza criteriilor specifice							
	Bunuri de importanță tehnică:	Vechimea (min. 50 puncte)	Autenticitatea (min. 50 puncte)	Valoarea istorică (min. 10 puncte)	Valoarea memorială (min. 10 puncte)	Starea de conservare (min. 30 puncte)	Raritatea (min.40 puncte)	Calitatea formală (min. 10 puncte)
automobile								
motociclete								
altele								

24. SECBCM, în termen de 10 zile, eliberează în adresa Serviciului Vamal al Republicii Moldova Notificarea privind confirmarea faptului că autovehiculul este de colecție de interes istoric și reprezintă o valoare culturală a timpurilor trecute. Notificarea se întocmește conform modelului din Anexa nr. 5 la prezentele Norme.

V. Dispoziții finale

25. Anexele nr. 1-5 sunt parte componentă a prezentelor Norme.

Anexa nr. 1

Cerere de efectuare a raportului de expertiză

Secțiunea I: Date de identificare a solicitantului

Subsemnatul

1. Nume _____ Prenume _____
2. Cod solicitant (CNP sau cod fiscal, după caz) : _____
3. sau _____
4. Denumirea (în cazul persoanelor juridice) _____
5. Adresa/sediul social, după caz: localitatea _____
6. str. _____ nr. _____ ap. _____ cod poștal _____
7. Calitatea (proprietar, mandatar al unui proprietar, administrator de bunuri proprietate publică, autoritate publică) _____

Solicit prin prezenta efectuarea raportului de expertiză în scopul clasării automobilului _____ în categoria vehiculului de interes istoric

Secțiunea II: Date privind bunul importat

Descrierea bunului

1. Dată, anul fabricării (după caz) _____
2. Observații (documente de referință, antecedente, stare de conservare, cantitate, date speciale: semnături, inscripționări, însemne de marcă etc.). Indicați dacă anterior s-au mai depus cereri de import a automobilului respectiv _____

Exprim consimțământul pentru prelucrarea datelor cu caracter personal, în conformitate cu cadrul normativ aplicabil, fapt pentru care semnez _____.

Declar pe propria răspundere corectitudinea datelor prezentate în lista de verificare _____
Solicit prezentarea Raportului de expertiză la adresa: _____

Data, semnătura _____

Lista de verificare a conformității autovehiculului cu noțiunea *bun de importanță tehnică/mijloc de transport/autovehicul de colecție*

Numele, prenumele			
Contract de vânzare-cumpărare			
Pașaport tehnic			
Țara exportatoare			
Marca și modelul			
Uzina producătoare			
Anul producerii			
Șasiu	Nr.	Descriere	Original: da nu
Caroserie	Nr.	Descriere	Original: da nu
Motor	Nr.	Descriere	Original: da nu
Culoare	Caroserie	Original: da nu	Remarcă
	Interior	Original: da nu	
	Material interior		
Anvelope	Dimensiuni	Producător	Original: da nu
Sistem de transmisie		Descriere	Ambreiaj
Sistem de frânare		Descriere	Original: da nu
Sistem de direcție		Descriere	Original: da nu
Sistem de iluminare		Descriere	Original: da nu
Restaurare			
Valoare istorică - participarea la un eveniment semnificativ, vehiculul a aparținut unei persoane cunoscute, istorie documentată			
Alți parametri			

Semnătura solicitantului _____ Data _____

Anexa nr. 3

Raport de expertiză a bunurilor de importanță tehnică/mijloace de transport/autovehicule de colecție

A. Date despre expert:

1. Numele și prenumele
2. Numărul, tipul și data eliberării certificatului de acreditare
3. Locul de muncă, forma de angajare

B. Date despre proprietarul automobilului expertizat:

1. Numele și prenumele sau denumirea instituției
2. Adresa
3. Codul Numeric Personal sau codul fiscal

C. Date despre automobilul expertizat:

1. Indicarea criteriilor utilizate în procedura de expertizare
2. Argumentarea notelor acordate pentru fiecare criteriu
3. Stabilirea rezultatului expertizei cu menționarea clasării automobilului în categoria bunurilor culturale mobile de importanță tehnică/ mijloace de transport/ vehicul de interes istoric
4. Propunerea către SECBCM de emitere a notificării adresate serviciului vamal prin care se confirmă expertizarea automobilului în categoria bunuri culturale mobile de importanță tehnică/ mijloace de transport/ vehicul de interes istoric,

Data, semnătura și ștampila expertului acreditat _____

Anexa nr. 4

**Cerere de emitere a notificării SECBCM
adresate Serviciul vamal prin care se confirmă încadrarea mijlocului de transport
în categoria bunurilor de importanță tehnică/mijloace de transport/autovehicule de
colecție**

1. Subsemnatul

Nume _____ Prenume _____

Cod solicitant (CNP sau cod fiscal, după caz) : _____

Sau

Denumirea (în cazul persoanelor juridice) _____

2. Adresa/sediul social, după caz: localitatea _____

str. _____ nr. _____ ap. _____ cod poștal _____

3. Calitatea (proprietar, mandatar al unui proprietar, administrator de bunuri proprietate publică, autoritate publică) _____

Solicit prin prezenta emiterea notificării SECBCM prin care se confirmă expertizarea automobilului în categoria bunurilor culturale mobile de importanță tehnică/ mijloace de transport/ vehicul de interes istoric pentru a fi prezentată Serviciului vamal al Republicii Moldova.

Raportul de expertiză nr. _____ din _____ se anexează.

Declar pe propria răspundere corectitudinea datelor prezentate.

Data, semnătura

Anexa nr. 5

Serviciul de Evidență și Circulație a Bunurilor Culturale Mobile

Nr. _____ din _____

La nr. _____ din _____

Către Serviciul Vamal

La cererea domnului/doamnei _____ (IDNO _____),
depusă la SECBCM, în baza raportului de expertiză nr. _____ din _____ (se
anexează) emis de către expertul acreditat (nume,
prenume) _____, certificat de acreditare nr.
_____ din _____, notificăm că, mijlocul de transport marca _____, anul
producerii _____, face parte din categoria bunurilor culturale mobile de
importanță tehnică/ mijloace de transport/ vehicul de interes istoric și reprezintă o valoare
culturală a timpurilor trecute.

Semnat

Director